

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések

és nyilvántartási közlemények
juttatásán közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal
Gromon-utca 2. sz. a.
Wittigschlager K. ezégnél.

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvétetnek
Gromon-utca 2. szám.

Az állami tisztviselők helyzete.

Napról-napra bizonyosabbá válik, hogy az állami tisztviselők helyzete immár tartatatlant. Elérkezett az idő, a mikor ezt a mondást nem mint egy köztudomású igazságot kell hangoztatni, hanem a közélet minden tényezőjének a legkomolyabb akcióit kell kifejtenie az állapotok javítása érdekében.

Lapunk mai számának irodalmi rovatában egy magasabb állású bíró irodalmi műve hívja fel a közönség figyelmét a hivatalnokok szomorú helyzetére, azzal a célzattal, hogy az egész országban részvétet keltsen a tisztviselők sorsa iránt. Ez a szomorú jelenleg indít minket is arra, hogy a kérdéssel foglalkozzunk, mert — nézetünk szerint — rendkívül elszomorított és törvényhozásunkra nézve valóságos veszélyeztető állapot az, a mikor már magasabb bírói körökből a társadalom részvétének fölébresztésén fáradoznak azok, a kik joggal követelhetik az államtól, hogy önfeláldozóan teljesített fáradszó munkásságuk ellenében nekik a gondtalan megélhetés biztosított legyen.

Csak a ki saját tapasztalatából közvetlenül tudja, vagy közeli hozzátartozói révén ismeri az állami tisztviselők helyzetét: az méltányolhatja kellőképp azokat a törekvéseket, a melyek a tisztviselők fizetésének emelésére irányulnak. Csak az tudja igazán, mennyire itt az ideje, hogy fölemelkedjünk arra az álláspontra, a mire például egy törvényhozásnak föl kell emelkednie, hogy pártfegyelmet ide, pártfegyelmet oda: de a fizetésemelést előlátni nem lehet!

Mi a helyzet ma?

Az állami tisztviselők küldöttsége már a Bánfi kormány idejében többször kérelmezte fizetésének emelését. Bedő Albert volt államtitkár vezetése alatt pedig Széll Kálmán miniszterelnöknel is tisztelegtek, hogy fizetésük emelését kérelmezzék. Az exposé szerint a keretek végleges betöltésére egy fél milliót vett fel a miniszter és így az állami tisztviselő valóban szomorú helyzetének javulása mindaddig nem következhetett be.

A pénzügyminiszter utolsó exposéja megtartása alkalmával azt mondotta, hogy az 1893-ik évi 4-ik t.-cz. végrehajtása öt millió forintba került, holott a képviselőházhoz 1893-ban 235. szám alatt a pénzügyi bizottság azt jelentette, hogy csak három és fél millióba kerül. A miniszter részéről ez a lapszus linquae — úgylátszik — csak azért történt, hogy a fizetés javításának kérdése elodáztassék.

Az 1893-ik évi 4-ik t.-cz. szerint a VII-ik díjosztályba tartozó tisztviselők alapfizetése 2000 forint. 1893 előtt 1300 forint volt. Ezen tisztviselők fizetés és lakbér címén tehát 700 forinttal többet kaptak, mint az 1893. év előtt. Az 1893. évi 4-ik t.-cz. betérjesztése alkalmával az akkori miniszter (Wekerle Sándor) ismételt hangszólta, hogy ezen törvényjavaslattal a kisebb javadalmazású tisztviselőkön akar segíteni.

És mi történt?

A 700 forintos tisztviselőnek összes illetménye 1893. év március havában 1005 forint volt és az 1000 forintos tisztviselőnek összes illetménye 1350 forint. A hivatkozott törvény életbe lépté után, illetve 1893. év április 1-én ezen tisztviselők illetménye 1000 forint, illetve 1350 forint volt. — A 700

forintos tisztviselő tehát öt forintot vesztett.

Ezen törvény tárgyalása alkalmával senki sem szólalt fel, illetve senki sem vette észre, hogy a XI. és X. díjosztályba tartozó tisztviselők közül senki sem nyert sem fizetésben, sem lakbérben, holott a VII. díjosztálybeliek 700 forintot nyertek.

A tisztviselők ismételt kérelmezték a fizetésjavítást, de még az előbbi kormány ridegen elutasította őket. Nem használt semmiféle intervenció, semmi kérés. A kormány meg sem hallgatta könyörgés alakjában előadott jogos követeléseiket pedig a memorandum felhozott okadatolás nagyon is alapos volt.

Az osztrák tisztviselők legkisebb fizetése 800 forint, a magyaroké 500 forint. A magyar tisztviselő tíz év alatt éri el a 800 forintot, azt a fizetést, melylyel az osztrák megkezd.

Benyújtott memorandumokban a magyar tisztviselők kimutatták, hogy a lakások Ausztriában általában olcsóbbak mint itt, az élelmezési költség pedig egy.

Éveken át a költségvetés tárgyalása alkalmával a pénzügyminiszterek mindig azt hangsúlyozták, hogy a kis tisztviselők fizetését annyira felemelték, a mennyire Magyarország pénzügyi helyzete megengedi, — és a magyar képviselőházban még nem találkozott ellenzéki képviselő sem, a ki a kormányt statisztikailag kimutatta volna, hogy ezen állítás is téves.

Ugyanis a XI. díjosztály 500 forintnál kezdődik és 700 forintnál végződik; a X. díjosztály 800 forintnál kezdődik és 1000 forintnál végződik, — a már említett 1893. évi 4-ik t.-cz. értelmében. Már pedig a hivatkozott törvény életbe lépte előtt mindkét díjosztály mind a három fokozata be volt töltve, a miből határozottan kitűnik, hogy ezen díjosztályba tartozó tisztviselők közül senki sem nyert semmit, sőt a nő 700 forintos tisztviselő, a kik akkor 15 százalékos pótiéket élveztek, öt forintot vesztek.

Hol itt az igazság?

De hol az igazság a többi rangfokozatba tartozó tisztviselőknél is?

Az a bíró, a kire az állam úgy a polgárok szempontjából, mint a jogrend szempontjából annyira fontos bírói hatalom gyakorlását bizza, a kitől függetlenséget, külső tekintélyt, részrehajlatlanságot, pontosságot, ernyedetlen munkásságot és a tudásnak igen nagy mértékét kívánja; az a bíró, a kinek minden ítéleteit az állam a hallatlanul magas bélyegek által nemcsak megfizeteti magának, hanem ítéletekből még külön jövedelmet is teremt magának, mert fizetése meg sem közelíti azt az összeget, a mit évenként csak bélyegeken az államnak megkeres: — az annyit talán csak elvárhatna az államtól viszonzásképpen, hogy hivatalos gondjai közben kimerült idegeit egy gondtalan, jóllétnek örvendő, anyagi bajoktól nem zaklatott család körében pihentesse meg?!

De sürgős segítséget igényel az államgépezet ezer meg ezer más kis hivatalnokainak legtöbbször nyomorúságos helyzete, mint pl. a pénzügyi, posta- és távírdai tisztviselők, a tanítókról nem is szólva. Ideje volna, hogy a mi jól szervezett parlamenti többségünk több figyelmet szentelne a tisztviselők érdekeinek. A legnagyobb lenézés hangján szoktunk az osztrák parlamentről

beszélni és mégis ez esetben példát vehetne a mi népképviselőnk. Mert míg a mi törvényhozásunk évszámra ülések hosszú sorozatain át küzködik üres közjogi, személyi, inkompatibilitási ügyekkel s ha egy-egy komoly gazdasági javaslat jut felszínre, azzal a legnagyobb közönytől és felületességgel végez, addig a veszedelem bécsi Reichsrath a nemzetiségi és felekezeti csatazaj közepette is egyre talál időt, hogy a gazdasági és szociális jelentőségű javaslatok egész sorát beható munka, komoly tevékenység útján törvényerőre emelje.

És mennyit lehetne még beszélni arról, hogy a mai állapotok mennyire különböznek azoktól, a midőn a bíróságokat szervezték? Mennyivel növekedtek azóta az igények és mennyire megdrágult az élet? Birói karunk mégis csodálatosképpen türt és a lemondás minden nehézségei mellett pártatlanságában, hozzáférhetetlenségben mintaszerűen bizonyul most is, noha nagyon jól tudja, hogy e keserű helyzet csak a magyar bíró sorsa, mert nemcsak az ausztriai bírák, de még a horvát bírák is aránytalanul jobban vannak fizetve, mint a magyarok.

Mindenesetre egy jobb jövő reménye is tartja egy bírói karunkban mint a többi állami tisztviselőknél az idealizmust.

Ezt az idealizmust az élet által nem szabad kiirtatni ezen a testületnek lelkületéből, hanem ellenkezőleg: a legsúlyosabb áldozatok árán is meg kell jutalmazni az eddigi kitartást és pótolni a multak mulasztásait.

Ez a kérdés kell, hogy egyik mielőbb megoldandó kérdése legyen az országgyűlésnek. Egyetlen új ügy berendezését nem szabad megengedni addig, a míg a tisztviselők nehéz sorsán nem könnyítenek, mert a tisztviselők sorsának javítása egyik elsőrendű, nemzeti érdek.

Főhívás

Délmagyarország tanítói- és tanügybarátaikhoz.

Tanszabadság, szellemszabadság — a művelődés, a szellemi fejlődés és előrehaladás sarkalatos alapelveit közoktatásügyi kormányunk bölcselmű vezetője politikai életünknek a közel mult egy véletlen incidens folytán magasra emelkedő hullámaiból a bátor, férfias elszántság és határozott öntudat nyilatkoztatásával világító toronyként emelte ki; messzire kiható fényével mintegy megvilágította az irányt, melynek vízében evezve, nemzeti művelődésünk és szellemi előrehaladásunk hajója biztos révbe vezethető.

Nemzeti tanügyünk legfőbb intézőjének e ki nyilatkoztatása, ha a nemzeti művelődés és előrehaladás őszinte, liberális gondolkodású barátaiban a jövőre nézve teljes megnyugvást keltett, úgy azok lelkében, kik a művelődés nagy nemzeti munkájában mintegy alapvetők, a nemzet napszámóinak — a tanítók lelkében bizonynyal országszerte feltétlen oly visszhangra talált, mely visszhang soha sem szűnik meg, hanem folyton megerősödve, megizmosodva abban mint oly szellem él, mely a tanítót nehéz és terhes feladata megoldásában buzdítja, erejét acélozza és munkakedvét fokozza.

Délmagyarország tanítósa úgy a szorosabb hivatás betöltése, mint a szövetkezés nagy kihatású munkája — az egyleti élet ténykedése — körül kifejtett működésében mindenkor „a szabadságok legnemesebb fajából, a szellemszabadság” eszméjéből merítette az erőt, melylyel becsületes munkája végzésében, nem egyszer nehéz akadályokat is leküzdve, azt a szép sikert érte el, mely működését a multban és jelenben egyaránt dicséri, jutalmazza.

A szellemszabadság magasatos eszméje hevitte akkoron is Délmagyarország ama derék tanfőriainak lelkét, kik — midőn nehéz időkben a nemzeti újjászülés üde, éltető talajából a tanszabadság csiréje sarjadt, midőn nemzeti

oktatásügyünk újszólva gyermekéveiben volt — a Délvidék tanítószolgálatát a szövetség zászlója alá hívja, a szabad Délmagyarországi Tanítóegyletet megteremtették.

A szellem szabadság nagy eszméje lelkesíti ma is ama előretörő tábort lelkes tagjait, kik a „Délmagyarországi Tanítóegylet“ égisze alatt a „Bátran, gondosan és Istenben bízva — előre!“ jellegű zászlót, tisztaságban és szeplőtlenességében féltékenyen megőrizve, magas lobogtatják, midőn szerény működésükről a nagyközönség belevonásával tartatni szokott vándor évgyűléseken nyilvánosan beszámolnak.

A szellem szabadságának magasabb helyről való hirdetésének hatása alatt állunk mi is, midőn annak jegyében Délmagyarország tanítói- és tanügybarátaihoz tiszteletteljesen intézzük a felhívásunkat, melylyel a „Délmagyarországi Tanítóegylet“ XXXV. nagy- és közgyűlését f. é. július 1., 2. és 3. napjaira Detta nagyközönségben egybehívni szerencsénk van.

Detta nagyközönség a magyar vendéglátás igaz szeretetével nyitotta meg kapuit Délmagyarország kultur-napszámokai előtt, midőn a tisztelet és barátság meleg érzelmeinek nyilvánításával mintegy kereste az alkalmat, hogy a Délmagyarországi Tanítóegylet nemzeti törekvéseiben és a művelődés emelése iránti ténykedéseiben egész erejével és legjobb tehetségeivel támogathassa. És midőn Detta nagyközönség illetéknépp cselekedett, önmagát megtisztelve, példás hazafiságának fényes jelét adta!

Föl tehát tisztelt Tagtársak és Tanügybarátok!

Ragadjuk meg az alkalmat, hogy nagy számban való megjelenésünk által, úgy mint komoly törekvésű feladatunk megoldásával is egyetünk legifjabb, ügyünket jóakarattal támogató barátját — Detta nagyközönségét és benne hazafias közönségét érdem szerint tisztelve, az igaz szeretet és barátság érzelmeivel üdvözölhessük mint azt, mely a haza szent ügyének szolgálatában hozzáunk munkatársul szegődött.

Ezek alapján és tekintettel ama kedvező körülményre, hogy a Délmagyarországi Tanítóegylet elnöksége, egyrészt az egyet tradicionális szokásának hódolva, másrészt számos tagtárs kívánalmának is engedve, dettai nagy- és közgyűlésünk előkifolyólag a legkedvezőbb feltételek mellett a Magas Tátrába tanulmányi kirándulást rendez, tiszteletteljesen felszólítja a tisztelt Tagtársakat és Tanügybarátokat, hogy a „Délmagyarországi Tanítóegylet“ XXXV. nagy- és közgyűlésén minél nagyobb számban résztvenni szíveskedjenek.

A tanítógyűlés sikeres rendezése céljából, nemkülönben a jelentkezők saját jól felfogott érdekében tisztelettel fölkerjük a szeretett Tagtársakat és Tanügybarátokat, szíveskedjenek a „Délmagyarországi Tanítóegylet“ XXXV. nagy- és közgyűlésének dettai helyi bizottsága pénztárosánál 2 korona részvevési díj beküldése mellett, pontos címük kitételével legkésőbb f. é. június hó 20-ikáig jelentkezni.

A Magas Tátrába rendezendő kiránduláson résztvenni óhajtok fölkeretnek, hogy 7 k., azaz: Hét korona utazási óvadék (6 k. az odautazás, 1 k. az utazás rendezési költségére) beküldése mellett, pontos címük (név, helyiség, u. p.) kitételével legkésőbb f. é. június hó 5-ig Temesvárott az „Első Délvidéki-Tanítói-Takarék- és Hitelszövetkezet“ igazgatóságánál jelentkezzenek.

A kedves viszontlátás reményében hazafias üdvözléssel vagyunk a „Délmagyarországi Tanítóegylet“ nevében: Fehértemplom, 1901. május hó 20-án.

Schenk Jakab,

Zsutty Béla,

egyleti elnök.

egylet titkár.

Jegyzet: A Magas Tátrába rendezendő kirándulás utiránya a következő: felutazás Temesvár, Arad, Hatvan, Füle, Losonez, Rutka és Poprádán át Lőcsőig; visszautazás Lőcső, Igó, Kassa, Miskolc és Hatvanon át Budapest érintés nélkül. Elutazás Dettára f. é. július hó 3. délelőtt, ha 300 személy jelentkezik. Különvontat, másfelől személyvonaton 50% kedvezményt nyújt. Megérkezés másnap, délután. A kiránduláson csak azok vehetnek részt, kik f. é. június hó 5-ikéig Temesvárott és azon fölül a dettai helyi bizottság pénztárosánál 2 korona részvevési díj beküldése mellett jelentkeztek. Tár-egyesület tagjai ugyanazon kedvezmény élvezete mellett szintén részt vehetnek a kiránduláson. Az elnökség.

H I R E K.

— Személyi hír Zákó Milán főispán, ki jelenleg Veresen tartózkodik, e hó 5-én érkezik vissza.

— Junius 8. a templomokban. A koronázás emléknappján, junius 8-án fényes ünnepi misék tartatnak a templomokban. A róm. kath. templomban d. e. 9 órákor, belvárosi gör. kel. szerb templomban pedig 1/2 10 órákor lesz az ünnepi mise.

— Ules a városházán. A város közigazgatási bizottsága Zákó Milán főispán elnökle alatt tartja junius hó 7-én d. u. 4 órákor rendes havi ülését a városháza nagytermében.

— Közgyűlés. A Gromon-egyesület a múlt hétről elmaradt közgyűlését ma d. e. II órákor a Társaskörben tartja meg.

— Népiünnepély. A helybeli róm. kath. nőegylet junius 16-án nagyszabású népiünnepélyt rendez a „Népkert“-ben, melyhez már nagyban folynak az előkészületek. Meg vagyunk győződve, hogy a jótékony terén fáradhatatlan tevékeny nőegylet nemcsak pénztárának szerez tetemes bevételt ezen népiünnepély rendezése által, hanem a nagyközönségnek is kellemes és mulatságos szórakozást fog nyújtani.

Iskolai ünnepek.

A helybeli főgimnáziumban.

A helybeli főgimnáziumi ifjúsági önképző- és szavaló köre f. hó 8-án d. u. 5 órákor tartja záróünnepét, melynek tárgysorozata a következő:

Tárgysorozat:

- 1) **Himnusz**, Kölcsey-Erkeltől. Énekl az ifjúság.
- 2) **Hódító nyelv**, Ábrányi Emiltől. Szavalja Jovanov Dusan maturans.
- 3) **Haydn-tól** a) Adagio, b) Allegretto. Hegedűn játszzák Fischer Sándor, Zilahi László I., Goldberger Ede II., Labancz Béla VI., fuvolán Sepsei Mihály IV., zongorán Lazárevics Milán VI. oszt.
- 4) **Magyar királyhimnusz**, Jókay-Erkeltől. Énekl az ifjúság.
- 5) **Pázmán lovag**, Arany Jánostól. Szavalja Ignátov Milorád VII. oszt.
- 6) **Nyitány** „Maurer und Schlosser“ dalműből, Auber Danieltől. Hegedűn játszzák Weifert György IV., Christian Radó, Schwalm Rikárd V., Lunz Károly VI., Mayer Gusztáv VII., gordonkán Schwalm Ármín maturans, zongorán Kolossváry László és Popovics Milán VI. oszt.
- 7) **Csatadal**, Petöfi-Lányitól. Énekl az ifjúság.
- 8) **Szép Ilonka** (melodráma). Irtá Vörösmarty Mihály, zenéje Erney Józseftől. Szavalja Mayerhófer Ferencz VII., zongorán kiséri Jablonszky Elemér VII. oszt.
- 9) **Török induló**. Hegedűn játszzák Lövinger Vilmos és Vujaskovics Vojin VI., zongorán kiséri Popovics Milán VI. oszt.
- 10) **Magyar népdalok**: a) Esik eső... b) Hamadárka... Pogátsnik Guidótól. Énekl az ifjúság.
- 11) **A kakastúlón** (víg monolog), Gabányi Árpádtól. Szavalja Kolossváry László VI. oszt.
- 12) a) **Magyar ábránd**, Kreizinger Ivántól. b) **Kút és vadmacska**, N. N.-től. c) **Bihary nóta és induló**, Neke H-től, egyveleg alakjában hegedűkre, gordonkára és zongorára alkalmazta Häuszler János. Ugyanazok a tanulók játszzák, a kik a 6) alatti darabot.
- 13) a) **Csinom Palkó** (kuruczdal), Káldy Gyulától. b) **Kakas-szó** (régí magyar dal), Herzfeld Viktortól. Énekl az ifjúság.
- 14) A jutalmak kiosztása.
- 15) **Inzurgensek riadója** (férfi négyes), Zsaszkovszky F. E.-től. Énekl az ifjúság.

Kezdeté délután pontban 5 órákor.

Az ifjúsági ünnepélyre a t. ez. szülőket és az ifjúság barátait tisztelettel meghívja

a főgimnáziumi igazgatóság.

A polgári és felső kereskedelmi iskolában.

A polgári és felső kereskedelmi iskola az intézet tornacsarnokában f. hó 8-án d. e. 9 órákor tartja a koronázás emlékére rendelt ünnepét, melyre az igazgatóság a szülőket és tanügybarátokat szívesen meghívja.

Az ünnep műsora a következő:

1. Himnusz; énekl a polg. isk. ifjúság énekkara.
2. A hazáról, irta Petöfi, szavalja Berkovics Márk felső keresk. isk. alsó osztályú tanuló.
3. Alkalmi beszéd; tartja Ankuezics Milán felső keresk. isk. felső osztályú tanuló.
4. A fülemile, irta Arany János; szavalja Markovics György polg. isk. IV. osztályú tanuló.
5. Egyveleg, Kun L.-től, előadja a polg. iskolai ifjúság énekkara.
6. A vén cigány, irta Vörösmarty Mihály, szavalja Domoky Gyula f. keresk. isk. felső osztályú tanuló.
7. Hegedű-duett; előadják: Papes Zoltán, Kreizinger Vilmos, Weingoldner Albert és Wrany Ármín f. keresk. isk. tanulók.
8. A legszebb ének, irta Czuczor Gergely, szavalja Peberai József, polg. isk. III. oszt. tanuló.
9. Inszurgensek indulója, ősrégi induló, énekl a polg. isk. dalkara.
10. Ledölt szobor, irta Petöfi Sándor, szavalja Filipovics Sándor f. keresk. isk. középsz. osztályú tanuló.
11. Szózat; énekl a polg. iskolai ifjúság énekkara.

Kitüntetett tanuló. A tanuló ifjúság országos tornaversenyén Ignátov Milorád, főgimnáziumunk VII. osztálybeli tanulója bronz érmert nyert.

— **Nem oszlattak fel.** A „Pancsovai Magyar Dalkör“ pünkösdi hétfőn rendkívüli közgyűlést tartott a városháza kis termében. Málnássy Ferencz elnök üdvözölte a megjelent tagokat, kik közül számosan ringatták az egyet bölcsőjét és megnyitotta a közgyűlést. Előadta, hogy a magyar dalkör részvétele miatt már négy éve tétlenségre van kárhóztatva. Ezen szegényes állapot továbbra is tűrni nem lehet, ezért hívta egybe a rendkívüli közgyűlést és indítványozza az egyet feloszlását. Elénk vita indult meg ezután, melynek végén Martin Imre indítványára a közgyűlés egyhangulag az egyet főtartása mellett foglalt állást. Kimondta továbbá, hogy a három magyar egyesület egyesülése tárgyában már 3 éve kiküldött bizottságnak most már befejezéshez közeledő működését bevértja s a szerint vagy egyesül, vagy mint önálló egyet ujja szervezkedik. A kar-

mesteri állás érdekében pedig felterjesztés intézendő a közoktatásügyi ministerhez, melyben a helybeli felsőbb állami tanintézetekhez egy ének tanítói állás rendszeresítése kértik. A memorandum a nevezett iskolák igazgatóinak valamint a többi helybeli magyar egyesületnek pártolás céljából megküldendő. Az egyet vezetésével ideiglenesen a volt elnökség bízott meg.

— **Gyermek műkedvelők.** Az antalfalvai állami iskola tanulói junius 8-án műkedvelői színi előadást rendeznek a Jarmatzky-féle vendéglőben. Két kis színművet: „A kis libapásztor“-t és „A szívtelen“-t adják elő a tót ajkú tanulók. A kis műkedvelők életető lelke természetesen az iskola derék tanítója, Máthé Albert, ki már ismételen rendezett magyar előadásokat idegen ajkú tanulóival egyes hivatottak tüntető hideg viselkedése daczára. A gyermek előadást táncmulatság követi, melynek sikere érdekében lelkes rendező bizottság buzgólkodik. A mulatság tiszta jövedelme a magyar nyelvben legtöbb előmenetelt tanúsított tanulók jutalmazására fordítatik.

— **Hímlő oltás** lesz ma délután 2 órákor is a városháza nagy termében. Figyelmeztetjük ez alkalommal azon szülőket, kik kis gyermekeiket otthon oltatták be, hogy ezt 8 nap alatt orvosi bizonyítvánnyal igazolják a rendőrkapitányságnál, mert különben egészen 200 koronáig büntethetők.

— **Juniális.** Az iparos alegyet ma délután juniális rendez az erdőben a katonai lövőde mellett. Indulás d. u. 1/2 2 órákor az egyesület helyiségétől a Hedrichféle háztól.

— **Viszahelyezve.** Stojcsics Dusan kir. adótárnok tegnap ujából elfoglalta állását.

— **Gazdáink Budapesten.** Az okszerű gazdálkodás szükségességét a mi gazdáink is mindinkább belátják. Ennek tulajdonítható, hogy ujabb időben minden gazdasági mozgalom iránt nemcsak érdeklődnek, hanem lehetőleg tényleg részt és vesznek. Tavál a szegedi a mult héten a temesvári gazdasági kiállítás számosan nézték meg. És tegnap ujából igen tekintélyes számban rándultak Budapestre, hogy a mezőgazdasági kiállítást megtekintsék. A kirándulás vezetője Bogdánov János városi gazdasági tanácsnok, ki állandóan önművelődésre és tapasztalatok gyűjtésére serkenti földművelő gazdáinkat. A kirándulás 30 gazdálkodó vesz részt.

— **A tűzoltók közgyűlése.** Városunk önkéntes tűzoltó-egyesülete pünkösdi másodnapján tartotta German Nannor elnök vezetése mellett és Lestyánszky János főkapitány jelenlétében ez évi rendes közgyűlést. Karner János főparancsnok kimerítő jelentése helyeslőleg tudomásul vétetett. Ezzel kapcsolatban elhatározottak, hogy a vízhiány megszüntetése céljából a rendőrkapitánysághoz átirat illetve javaslat terjesztendő. A számadások úgy az egyleti pénztár, mint a segélyalap állapotáról jóváhagyattak és Rauschan István pénztárosnak a felmentvény megadatott. Ugyancsak tudomásul vette a közgyűlés Lisz intendáns és Schweiningerg egészségügyi felügyelőnek jelentéseit. Pénztárvizsgálóknak megválasztottak az 1901. évre Hönig Rezső, Stimmler Károly és Kindl Simon. Az ujjanon építendő tűzoltóaktanya szeptember havában történendő felavatási ünnepély védnökéül a közgyűlés Zákó Milán főispánt kéri fel. A közgyűlés miután Karner János főparancsnoknak és Lestyánszky János főkapitánynak, előbbinek fáradhatlan tevékenységéért, utóbbinak mindig kész támogatásáért köszönetet mondott és Neumann Adolfort és Bergholz Jakobot jegyzőkönyvhieltesítőknak kiküldte, 12 óra előtt véget ért.

— **Katona-zene-hangverseny.** A „Hungária“ szálloda kellemes kerthelyiségében ma és holnap, junius hó 2-án és 3-án a péterváradí 70. gy. ezred jó hírű zenekara nagy hangversenny rendez Csermák karmester dirigálása mellett.

— **Polgármesterek kongresszusa.** Az ország törvényhatósági városainak polgármesterei f. évi junius hó 24-én kongresszusra gyűlnek össze Aradon. A tanácskozások egy főpontja a „városok által alakítandó kölcsön-szükségleti szövetkezet“ lesz. Városunk is megkapta már a meghívót, melyben erősen hangsúlyozva van, hogy közöltségen való bankettezés nem lesz.

— **Iskolai ünnepélyek.** A koronázás évfordulóján, junius 8-án a város összes népiskoláiban is rendeztetnek iskolai ünnepélyek. Az ünnepélyek sorrendjeit sajnálatunkra most sem közölhetjük, mert csak egy tantestület küldte azt nekünk meg, — de még az időről sem nyújthatunk kimerítő tájékozást, mert azt sem közölték velünk. Reméljük, hogy jövőben legálabb tantestülettel fogják a szülőket kellően tájékoztatni, — ha már az igazgató-tanítók nem érnek rá. Az alsóvárosi állami el. leány-iskolában reggel 8 órákor veszi kezdetét az ünnepély. — A felsővárosi vegyes A) iskolán (vörös templomnál) reggel 8 órákor, a vegyes B) iskolában (Kubik-házban) 8 1/2 órákor és a fiu- és leány-iskolában (belvárosi szerb templomnál) d. e. 9 órákor kezdődik az iskolai ünnepély.

— **Katonai koncert.** A „Weifert-féle sörház kertjében a 29. gy. ezred zenekara még ma és holnap is hangversenyez.

— **Gépkezelők és kazánfutók figyelmébe.** Az iparfelügyeleti és kazánvizsgáló szolgálatnak egyesítése alkalmából a kereskedelmi minister a gépkezelők és kazánfutók képzésére, az eddigiek megszüntetésével — új vizsgáló bizottságokat alakított az iparfelügyelők székhelyén. Figyelmeztetjük ennek alapján városunk és környékén azokat, kik gépkezelői vagy kazánfutói vizsgára akarnak jelentkezni, hogy eziránti kérvényeiket egyenesen Temesvárra az iparfelügyelőhöz nyújtsák be.

Koldus-invazió. Általános a panasz, hogy a koldulás ismét óriási mérvet öltött városunkban. Különösen 1-2 óra között adják egymásnak a kiltéseket. Felhívjuk reá rendőrségünk figyelmét.

Rendkívüli közgyűlést tartanak a torontali helyi érdekű vasutak június hó 5-én Nagybeeskereken. Városunkat M a t t a p o v i c h Adolf polgármester képviseli a fontos ülésen.

Új olvasókör. Dr. Lazarovics György és dr. Jovanovics István ma délutánra érkekezletet hívtak egybe az „arany kacsához”, melynek célja egy szerb földmivelő olvasókör alapítása.

Tukor fény. Tömerdek megtakarítás érhető czípőnkénél, ha olyan fénymáz használunk, melynek összetétele hosszabb használat után sem töri a bőrt. Ilyen fénymáz az egész monarchiában általánosan elismert „Fernolenti”-féle fénymáz. Kapható mindenütt és Fernolenti István es. k. gyári raktárában, Bécs I. Schulstrasse 21. Árjegyzék vizsontelárusítóknak kívánatra portomentesen küldetik.

Új iskolai szabályrendelet. Az állami népiskolák számára W l a s s i c s Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter a napokban adta ki az ígért új szabályrendeletet. A terjedelmes utasítás rövid kivonata a következő:

Az első rész a népiskolai gondnokságoknak tennivalóiról szól, a második rész a tanítóknak, illetőleg az igazgató-tanítóknak. A gondnokság elnökét és tagjait a tanfelügyelő javaslatára a főispán hat évre nevezi ki. A gondnokság tagjai egyenkint és összesen vagyoniilag felelősek az iskola vagyonáért és jövedelméért. A gondnokság tennivalói ezek: Meghatározza a beírás napját. Megállapítja, hogy kik az iskolakerülők, a kiknek szüleit megintja. A gondnokság az iskola belső életébe nem avatkozhatik. Tanítási idő alatt a gondnoksági tag legfeljebb csak azért léphet az iskolaszobába, hogy meggyőződjék, bent van-e a tanító. Az iskola tanulmányi rendjét a gondnokságtól egészen függetlenül az igazgató-tanító a tanító-testülettel egyetértőleg a tanfelügyelő ellenőrzése mellett, felelőssége tudatában intézi. A gondnokság szabja meg a vakációzás napokat, az iskola ünnepeit, (a melyek közt márczius 15-dikét nem látjuk), közegészségügyi szempontból vigyáz az iskolára, és ellenőrzi az istentisztelethe való járást. Ha a szülőnek a tanító ellen panaszja van, ezt minden bíraskodás nélkül jegyzőkönyvbe veszi és fölterjeszti a tanfelügyelőhöz. A gondnokság vigyáz arra is, hogy eltöltött iskolakönyv ne kerüljön az iskolába. Az állami elemi iskolai rendtartásra vonatkozó utasítás érdekesebb intézkedései: Az osztálybeosztásnál a legképzettebb és leggyakorlottabb tanítót az első és második osztályba kell helyezni, a fiatal tanító a legelső osztályban tanítsa, a gyengébb testalkatú és idősebb pedig a közbülső osztályokban. Kivált nemzetiségi vidéken inkább kor szerint és nem a tanulók neme szerint csoportosítsák a tanulókat. Tíz pontban sorolja föl az utasítás az iskolakönyv megválasztását. Fontos, hogy az autográfált jegyzetek használata éppen olyan elbűnös alá esik, mint a nem engedelmesség iskolakönyvek. Az állami tanítóknak a maguk vallásához tartozó névendékeket templomba kell kíséniük. A lecke pénz elengedését nem szünteti meg a szegény tanuló gyengébb előmenetele. A hit- és erkölestani tanulása alól az állami elemi népiskolákban sem felekezeti elengedést nem szünteti meg a szegény tanuló gyengébb előmenetele. A hit- és erkölestani tanulása alól az állami elemi népiskolákban sem felekezeti elengedést nem szünteti meg a szegény tanuló gyengébb előmenetele. A hit- és erkölestani tanulása alól az állami elemi népiskolákban sem felekezeti elengedést nem szünteti meg a szegény tanuló gyengébb előmenetele.

Betegek üdülők, egészségesek legjobb tápláléka: a Tropon. Mindenkinek hasznára válik, mert rendkívül tápláló és a legkönnyebben emészthető. A hus legtáplálóbb részét: fehérnyéjét tartalmazza minden emészthetetlen résztől megtisztítva. Ételekhez keverve tápláló erejüket sokszorosán fokozza. A leggyöngébb gyomor is elbirja a Tropon, melytől hamarosan megnövekedik az ember testi ereje és munkaképessége, fokozódik az életkedve és szellemi munkabírása. Tropon kapható minden gyógyszer-tárban.

A Horgony Pain-Expeller igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő, sőt járványkórul, mint a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredményekkel használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszer-tárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre.

Irodalom.

En. Káplány Géza szegedi táblabíró, az ismert jeles író érdekes könyvet írt az államhivatalnok nyomorúságairól. Az előfizetési felhívásban a szerző így nyilatkozik: Magyarországon a családok államhivatalnoknak, vármegyei, városi és községi tisztviselőnek — hacsak magánvagyonra nincs — egész élete nem egyéb szomorú vergődésnél, mert az ilyenek fizetése és lakpénze nem elég arra, hogy magát és családját tisztességesen eltarthassa a gyermekeit kellőképp fölnevelhesse, iskoláztathassa. A kinek nincs elég szilárdaság az erkölcsben és hitben, csakhamar elbukik, (sok szomorú példa van rá) magával rántva ártatlan családját, lélekben erősen, az erkölcsben és hitben szilárdnak sorsa pedig örökös hánykodás az élet tengerén, a melynek hullámai hol fölemelik őt a szerecsere fölé, hol aláütyeszítik a balsors irányában és újra fel és újra le sokszor egymásután, míg hosszú küzködés után sajkája felborul, vagy véletlenül biztos partra jut. Egy ilyen hivatalnoknak életét mondja el — eszményitve és élénken színezve — e szerény költemény. A könyv ára egy korona. Az előfizetési pénzek ez évi június hó 10-ig szerző címére Saagedre (Tisza Lajos-körút 22 sz.) küldendők.

Hirdetések.

2142. szám tkv. 1901.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az alibunári kir. járásbírótság mint tkönyvi hatóság ezenel közhírré teszi, miszerint Trifun Rachilla és társai végrehajtatónak Trifun Stefan végrehajtatást szenvedett ellenében fennálló vagyonközösség megszüntetése czéljából a bírói árverés az alibunári 2343. sz. tkönyvben felvett ingatlanára, u. m.: 1) 48. sz. ház és 400 []-öl házhelyre . . . 244 kor. 2) 165. hrsz. 1334 []-öl III. oszt. kaszáló . 163 " 3) 361. hrsz. 1900 []-öl III. oszt. kaszáló . 166 " 4) hrsz. nélküli 200 []-öl gyümölcsös . . . 33 " 5) 221. hrsz. 1800 hold III. oszt. szántó . 385 " megállapított kikiáltási árban elrendelt s 1901. évi június hó 13. napjának d. e. 9 órára Alibunár községhezálál a hivatalos órák alatt megtekinthető feltételek mellett eladás alá fog bocsájtani. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli ígért nem tétetnek, az árverésre kitűzött ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni. Árverelni szándékozók tartoznak a kiküldött kérehez a kikiáltási ár 10%-át lefizetni. Kir. járásbírótság mint telekkönyvi hatóság. Alibunáron, 1901. évi április hó 2-án.

Bartha, kir. aljbíró.

Hatóságilag nyilvánosági joggal felruházott gyári iskolánk részére, a jövő iskoláév kezdetétől, magyar nyelv oktatására, másod

TANITÓT

keresünk. Német nyelv követeltetik — olyanok, kik egy szláv nyelvben is jártasak, előnyben részesülnek. Ajánlatok fizetési igényekkel és életpályaleírással ellátandók.

Beocsi Cementgyári Unio

Redlich Ohrenstein és Spitzer Beocsi (Szerém megye.)

Magnyitási jelentés.

Tisztelettel van szerencsém a n. érd. szállodás és vendéglős urak, valamint a tisztelt közönség b. tudomására juttatni, miszerint Pancsován, a városháza melletti Panajoth-féle pinczékben

borkereskedést nyitottam.

Boraimat kizárólag magyar termelőktől magam szerzem be, azoknak valódiságáról kezeskedem és előre is biztosítom vevőimet, hogy sem olasz, sem dalmát borral azokat nem vegyítem, mert ily borokat egyáltalán pinczémbe nem raktározok be.

Nagy készletet szereztem be 1900. évi termésű valódi tiszta magyarádi, galsai, kovaszinczi és apateleki, továbbá 1898. és 1894. évi magyarádi, Kisküküllő-menti fehér borokból, valamint 85 os rajnai rizling és bakator fajokból, finom Carbenet vörös, szegzárdi vörös és paksi siller borokból.

Kölesön-hordókkal kívánatra bárkinek szolgálok. Magamat a mélyen tisztelt szállodás és vendéglős urak, valamint a n. érd. közönség becses figyelmébe ajánlva, kérem szives pártfogásukat minél számosabb rendelések által.

Mély tisztelettel BALASSA GYULA borkereskedő.

9712. szám. 1901. tk.

Visnyiczky Milevának kk. Lupu Anna és társai elleni árverési kérvénye 100 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében.

Végzés, árverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. tvszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Visnyiczky Mileva pancsovai lakos javára 100 kor. tőke, ennek 1896. évi október hó 26. napjától járó 8% kamata, 45 kor. 70 fillér eddigi, 16 kor. jelenlegi és még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881: 60. t.-cz. 144. §-a alapján s 146. és 156. §-ai értelmében kk. Lupu Anna, Nikola, Mária és Éva adósok, Lupu Leontie, Adám, kk. János és György társtulajdonos ozorai lakosok ellen az Ozora községben és a 212. f. 1323. f. 2955. sz. tkvben foglalt:

- 1) 2. d. 101. hrsz. 2 hold II. oszt. szántóra 302 kor. 2) 3. d. 101. hrsz. 2 hold II. oszt. szántóra 284 " 3) 443. hrsz. 200 []-öl gyümölcsös kertre 46 " 4) 186. hrsz. 480 []-öl szőlőre . . . 240 " 5) 249. hrsz. 480 []-öl szőlőre . . . 240 "

becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezenel közhírré teszi. A nyilvános árverés Ozora községhezálál 1901. évi augusztus hó 10. napján d. e. 9 órákor fog megtartatni a következő, úgy a tkvi hivatalban, mint az Ozora községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1) Kikiáltási ár a becsár. 2) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni, azonban az özv. Lupu Szolomia és özv. Lupu Flórea javára bekebelezett haszonélvezeti jogok epségben tartása mellett. 3) Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 30 kor. 20 fill., 28 kor. 40 fill., 4 kor. 70 fill., 24 kor. és 24 kor. készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt ugyanannak átadni. 4) Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap, a másodikat 30 nap és a harmadikat pedig 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt a pancsovai kir. adóhivatalnál lefizetni. Pancsován, 1901. évi május hó 21-én.

Medzihradszky, kir. tvszéki bíró.

TROPON a legjobb tápláló és erősítő szer.

- TROPON ötszörte táplálóbb, mint a hus, melynek legfontosabb részét: fehérnyéjét tartalmazza. TROPON nőveli az egészségesek testi erejét, megakadályozza a betegek elgyöngülését, szünteti az üdülők megerősődését. TROPON megbecsülhetetlen mindama betegségekben, melyekben könnyen emészthető és bőséges táplálékra van szüksége a betegnek. TROPON nélkülözhetetlen tápláléka azért mindazoknak, kiknek rossz a gyomruk, betegek a beleik, gyöngék az idegeik, a kik vérszegények, köszvényesek, időbálosok, cukorbetegek és más olyan bajokban szenvednek, melyek a rendszer étellekkel való eplálkozást lehetelmé teszik. TROPON nemcsak a legjobb, hanem a legolcsóbb fehérvérképzőanyag is. Ára: 100 gramm 1 kor. 20 fillér. TROPON kapható minden gyógyszer-tárban.

Ezen „IDEAL” szivarpapír teljes 100 lapocskát tartalmaz. Tehát a te jó 2 krajczárodért ne fogadj el oly papírt, mely nem tartalmaz 100 lapot és hitványabb.

A magyar kir. államvasutak
gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült

gőzcséplő-készleteit, szalmakazalozóit,
„MILLENNIUM“
 legújabb szerkezetű

fűkaszáló-, marokrakó és kéveköto aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcséplő-készleteit, Sack rendszerű, aczél-öntésti ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Képviseelő: Singer János, Temesvárott.

10-4

Huzás visszavonhatatlanul

1901 Junius 25-én.

Főnyeremény

30.000 korona értékű

ajánlja:

Concordia sorsjegyek

à 1 korona.

PANCISOVAI KERESK. BANK és

TAKARÉKPÉNZTÁR

Pancsova.

5-2

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapir

„Adria“

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A párisi kiállításon az „Arany érem“-mel kitüntetve.

KÉSZITTE

Csász. és kir.

udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEMÜGYÁR RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

BUDAPEST EN.

Kaphatók: Wittigschlager C., Jovanovics Testvérek, Kohn Samu stb. üzégeknél.

Fernelendt

Cipőkenőcs, a legjobb fénymáz a világon, gyorsan koromfekete színt ad Alapított 1832. és a bőrt tartóssá teszi. Mindenütt kapható. Gyári raktár: Wien, I., Schulerstrasse Nr. 21. 12-9

A Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik küszvényél, csúznál és meghüéseknel.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre és a „Richter“ cégjegyzésre.

80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt.

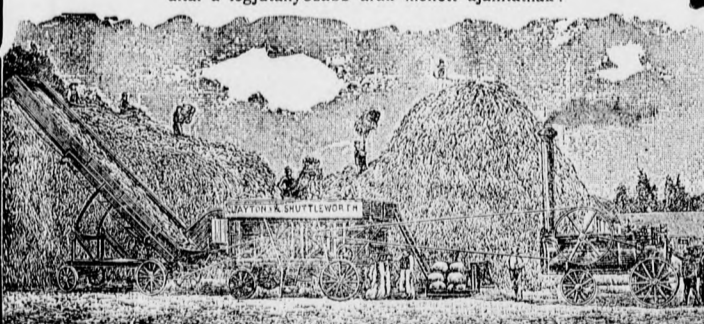
Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz. által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek

továbbá járgány-cséplőgépek, lóherezéplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák

2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytérű aczél-ekék,

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répvágók,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kint a matra ügyve és bérmenter küldetés.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.